

UNIVERSITATEA „OVIDIUS” DIN CONSTANȚA
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ȘTIINȚE UMANISTE
DOMENIUL FILOLOGIE

TEZĂ DE DOCTORAT
REZUMAT

OCURENȚE MITICE ȘI SIMBOLICE ÎN PROZA LUI MIRCEA ELIADE

Coordonator științific:

Prof. univ. dr. Paul DUGNEANU

Doctorand:

CARAMAN (GRĂNICERU) Mirela

CONSTANȚA

2017

CUPRINS

ARGUMENT

CAPITOLUL I. CONSIDERAȚII TEORETICE

- 1.1. Mitul ca ontofanie, teofanie, hierofanie
- 1.2. Mitul și categoria sacrului
- 1.3. Mitul în calitate de *coincidentia oppositorum*
- 1.4. Mitul privit ca formă de anamnesis cu funcție soteriologică

CAPITOLUL II. ACTUALIZĂRI ALE MITULUI ÎN PROZA LUI MIRCEA ELIADE

- 2.1. Mitul și gândirea mitică
- 2.2. Mitul și conștiința mitică
- 2.3. Simbolurile ca arhetipuri culturale
- 2.4. Ocurențe mitice și simbolice în scrierile lui Mircea Eliade

CAPITOLUL III. MITOLOGIE ȘI HERMENEUTICĂ ÎN OPERA LUI MIRCEA ELIADE

- 3.1. De la autenticism la dimensiunea mitică a existenței
- 3.2. *Pe strada Mântuleasa* - Mitul Șeherezadei
- 3.3. *Uniforme de general*- Mitul creației
- 3.4. *Noaptea de Sânziene*- Narațiunea mitică și simbolică
- 3.5. *Les trois grâces* - Mitul Grațiilor și al Persephonei
- 3.6. *Douăsprezece mii de capete de vite* - Evadarea din timp și probele inițiatice

CAPITOLUL IV. SIMBOLISTICA ȘI CAMUFLAREA SIMBOLURILOR ÎN TEXTELE LUI MIRCEA ELIADE

- 4.1. Simboluri recurente
- 4.2. Reprezentări simbolice ale spațiului labirintic
- 4.3. Coalescența mit-simbol-literatură
- 4.4. *Ghicitor în pietre*- Binomul epifanie-kratofanie
- 4.5. *O fotografie veche de 14 ani* - Fotografia ca vehicul anamnetic

CAPITOLUL V: LITERATURA CU FUNCȚIE SOTERIOLOGICĂ

- 5.1. *În curte la Dionis*- Căutarea de inspirație orfică a Centrului
- 5.2. Spațiile literare ale angoasei
- 5.3. *Podul* - Drumul spre refacerea identității soteriologice
- 5.4. *19 trandafiri*-Transgresarea limitelor ființei și reinterpretarea mitului lui Orfeu
- 5.5. *Adio*-Spectacolul inițiativ în fuziune cu sacrul

CAPITOLUL VI: MITUL EROSULUI ÎN ROMANELE LUI MIRCEA ELIADE

- 6.1. *Maitreyi* – Mitologia voluptății
- 6.2. *Nuntă în cer* - Erotica privită ca dumnezeire

CAPITOLUL VII: THANATOLOGIILE-MITURILE PRIVITE CA TRIUMFURI ALE MORȚII

- 7.1. *Uniforme de general* - Viața ca spectacol
- 7.2. *Incognito la Buchenwald* - Moartea privită ca dezlegare a nodului ființei
- 7.3. *Un om mare*- Salvarea prin moartea simbolică
- 7.4. *Secretul doctorului Honigberger*- Moartea ca stare primordială
- 7.5. *Pelerina*- Simbol al morții și al ieșirii din timp

CAPITOLUL VIII: OCULTISMUL ȘI DEMONISMUL CA INSTRUMENTE HERMENEUTICE

- 8.1. *Șarpele* - Reiterarea ciclurilor ființei
- 8.2. *Domnișoara Christina* - Dimensiunea neescaladată a fantasticului
- 8.3. *Isabel și apele diavolului* -Jocul simbolismului demonic și spaimile omului arhetipal.
- 8.4. *Dayan*-Jocul limbajului camuflat

CONCLUZII

GLOSAR

BIBLIOGRAFIA LUCRĂRII

TEZĂ DE DOCTORAT
OCURENȚE MITICE ȘI SIMBOLICE ÎN OPERA LUI MIRCEA ELIADE
REZUMAT

Cuvinte-cheie: mit, simbol, arhetip, mitologie, epifanie, hierofanie, sacru, profan, anamneză, soteriologie, moarte, labirint, inițiere, hermeneutică, identitate, conștiință mitică, fantastic, erotica, salvare.

Lucrarea de doctorat își propune identificarea unor mituri, simboluri, dar și ocurențe mitice prin care se exprimă iubirea, moartea, inițierea etc. în proza lui Mircea Eliade. Am observat de asemenea că simbolul labirintului îl constituie atitudinea lui Mircea Eliade față de inițiere, viață, moarte, iubire, timp și istorie.

Tentația alegerii operei lui Mircea Eliade a survenit ca un efect al observării evoluției modului în care noțiunea de mit a prins contur în proza sa. Comportamentul mitic este reiterat, resemantizat prin ruptura duratei profane și prin integrarea în timpul primordial. Îmbrățișez teoria fundamentală a lui Mircea Eliade, aceea a irecognoscibilității sacrului camuflat în profan.

Prin alegerea titlului, *Ocurențe mitice și simbolice în proza lui Mircea Eliade*, am încercat să găsesc diferitele chei de interpretare, exprimându-mi încă de la început fascinația față de simbolistică și mitologie. Demersul exegetic debutează dintr-o nevoie de clarificare conceptuală a termenilor găsiți în lecturile realizate.

Pe de altă parte, lucrarea vizează și o cunoaștere a miturilor, a simbolurilor și conceptelor formulate de către Mircea Eliade. Mi-am propus ca prin această lucrare să dezbat unele arhetipuri culturale pe care le-am considerat esențiale în proza lui Mircea Eliade. Teme precum căutarea labirintică prin care personajele pot ajunge să se inițieze sau dimpotrivă, irecognoscibilitatea sacrului camuflat în profan, arhetipuri esențiale, imagini și simboluri care țin de soteriologie vor fi dezvoltate în această cercetare.

Nota de originalitate a lucrării este conferită de încercarea de a trata proza lui Mircea Eliade dintr-o perspectivă critică a miturilor, a arhetipurilor culturale și a simbolurilor.

Studiul va analiza textele narative din punct de vedere hermeneutic, deoarece am urmărit cu precădere interpretarea miturilor și a învățăturilor sacre, neabandonând simbolurile și hierofaniile, adică modalitățile de manifestare a sacrului. Literatura în substanța ei țese o poveste mitică într-un plan al imaginarului, care își asumă în mod repetat funcția soteriologică.

În ceea ce privește metoda de lucru menționez faptul că am utilizat cu precădere metoda mitocritică, formulată și aplicată inițial de Gilbert Durand, prin intermediul căreia am abordat miturile recurente specifice prozei lui Mircea Eliade. Cu ajutorul instrumentelor puse la dispoziție de această metodă de lucru, am alcătuit un corpus de texte. Sper ca această lucrare să fie interpretată pozitiv și să aducă o abordare nouă privind proza lui Mircea Eliade.

Lucrarea este organizată în opt capitole, care la rândul lor sunt împărțite în patru, cinci, respectiv șase subcapitole. Astfel, primul capitol dorește să traseze niște repere teoretice deosebit de importante pentru tema de cercetare aleasă. Mitul este privit ca ontofanie, ca revelația a ființei, ca teofanie, o revelație religioasă, actualizând mitul christic și ca hierofanie, fiind o manifestare a sacrului. Mai apoi, am încercat să observ confluențele mitului cu categoria sacrului și mitul în calitate de împăcare a contrariilor, urmând să aplic această teorie într-un nou capitol în care am demonstrat că Erosul și Thanatosul sunt cele două instincte fundamentale ale comportamentului uman, ce se află în complementaritate.

Capitolul al doilea numit *Actualizări ale mitului în proza lui Mircea Eliade* umărește modul în care literatura își recâștigă funcția esențială, aceea soteriologică. Mitul este un element prezent întotdeauna, având un caracter explicativ, acesta justifică existența umană.

Al treilea capitol intitulat *Mitologie și hermeneutică în opera lui Mircea Eliade* tratează cu insistență mai multe teme și anume: evadarea din timpul istoric, memoria ca refugiu, recursul la amintire, contaminarea prin povestire, mitul creației, mitul inițiativ și libertatea absolută cu aplicație pe două nuvele și pe romanul *Noaptea de Sânziene*, de unde se desprinde viziunea lui Mircea Eliade asupra destinului, analizând în acest capitol și *Les trois grâces* și *Douăsprezece mii de capete de vite*-evadarea din timp și probele inițiatice.

Al patrulea capitol marchează nevoia absolută a scriitorului de a descoperi simbolistica și camuflarea acestor simboluri în obiectele sau personajele care par cele mai lipsite de importanță. După ce am amintit simbolurile literare recurente, am continuat cu reprezentări simbolice ale spațiului labirintic, finalizând cu coalescența mit-simbol-literatură, reprezentată în nuvela

Ghicitor în pietre-binomul epifanie-kratofanie și în *O fotografie veche de 14 ani*-fotografia ca vehicul anamnetic.

Mircea Eliade este personalitatea complexă care a pătruns cel mai adânc în cultura universală, fiind acela care transpune în literatura română unele dintre miturile importante ale literaturii universale, deosebind între sacru și profan, între reversibil și ireversibil, proza acestuia reflectând în mod desăvârșit spațiul labirintic și timpul originar. Mi-am propus să analizez mitul labirintului în două texte canonice: *Noaptea la Serampore* și *La țigănci*. Narațiunea lui Mircea Eliade este construită în jurul metaforei labirintului.

Capitolul al V-lea demonstrează viziunea lui Mircea Eliade asupra literaturii cu funcție soteriologică, concept preluat din cartea Lăcrămioarei Berechet- *Ficțiunea inițiatică la Mircea Eliade*, aplicându-l în două nuvele: *În curtea la Dionis* și *Podul*, în care am încercat o abordare mai clar delimitată și mai prudentă a miturilor și simbolurilor. Tot în acest capitol am analizat romanul *19 trandafiri* din perspectiva actualizării mitului lui Orfeu, abordând totodată modalitățile de transgresare a ființei și a materiei și spațiile literare ale angoasei. Implicațiile literaturii cu rol mistic au fost dezbătute în textul *Adio-spectacolul inițiatic în fuziune cu sacralul*.

Capitolul al VI-lea extinde cercetarea la nivelul mitului Erosului în romanele lui Mircea Eliade, ilustrat în două dintre romanele sale *Maitreyi* și *Nuntă în cer*. *Nuntă în cer* este romanul care exprimă cel mai bine iubirea privită ca dumnezeire, ca trăire apogetică, iubirea aparține aici spațiului celest.

Capitolul al VII-lea analizează *Thanatologiile: Miturile privite ca triumfuri ale morții* în patru nuvele fundamentale pentru creația lui Mircea Eliade și anume *Uniforme de general*, *Incognito la Buchenwald*, *Un om mare* și *Secretul doctorului Honigberger*, *Pelerina*-simbolul morții și al ieșirii din timp,

Capitolul al VIII-lea reiterează ocultismul și demonismul ca instrumente hermeneutice, dimensiunea neescaladată a fantasticului, jocul simbolismului demonic și spaimele omului arhetipal în trei texte definitorii în care mitul dobândește percepții distincte, stabilind relații, construind, deconstruind și reconstruind simboluri și anume *Șarpele*, *Domnișoara Christina*, *Isabel și apele diavolului*, *Dayan*-jocul limbajului camuflat.

Paul Dugneanu crede că un scriitor ca Mircea Eliade obține în unul dintre cele mai reușite nuvele ale sale *Podul* fantasticul exact din înglobarea în text a mitologemelor și a simbolurilor

poetice.¹ Același critic literar consideră că *Domnișoara Christina*, *Șarpele* și *Secretul doctorului Honigberger* se bazează pe acumularea gradată de evenimente și intensificare emoțională.²

În concluzie, trama epică a acestor texte abundă în spații simbolice, care trebuie descifrate la nivelul anagoric al textului de către lector pentru a înțelege mesajul textului și mobilul, obiectivele personajelor.

Visul, somnul, anamneza sunt concepte foarte importante în poetica mitică a lui Mircea Eliade, între acestea existând adesea conexiuni la nivel simbolic. Întoarcerea la miturile și arhetipurile fundamentale a facilitat accesul la o literatură salvatoare, ce are ca vectori teatrul și cinematografia, realizându-se prin acestea o manifestare plenară a imaginarului și un cadru fantastic de o bogăție aparte întâlnită doar în proza mitică a lui Mircea Eliade.

Mircea Eliade se oprește asupra manifestărilor sacrului în viața cotidiană, metodă diferită de cea a lui Rudolf Otto, care pune accent mai mult pe latura psihologică, sacrul fiind echivalentul numinosului. Această abordare a fenomenului religios este necesară unei bune înțelegeri a dimensiunii moștenirii mistice ortodoxe.

În încheiere, întăresc ideea potrivit căreia acest doctorat a reprezentat pentru mine un prilej de creație, lectură și cercetare științifică, din care am reținut multitudinea de mituri și simboluri, verva semnificațiilor ascunse, explozia verbală, semioza în derivă, festinul de informație, concepte ce au declanșat elanuri și răspunsuri îndrăznețe.

BIBLIOGRAFIA LUCRĂRII

¹ Paul Dugneanu, *Forme literare între real și imaginar*, București, Editura Eminescu, 1993, p. 9;

² Paul Dugneanu, op. cit, p.55.

I. BIBLIOGRAFIA OPEREI

A. OPERA LITERARĂ

1. Eliade, Mircea, *Maitreyi*, București, Editura Minerva, postfață și bibliografie de Gabriel Dimisianu, 1986;
2. Eliade, Mircea, *Nuntă în cer*, cu o postfață de Gabriel Dimisianu, București, Editura Minerva, 1986;
3. Eliade, Mircea, *Nouăsprezece trandafiri*. Editie îngrijită și prefațată de Mircea Handoca, București, Editura Românul, 1991;
4. Eliade, Mircea, *Lumina ce se stinge*, Vol. I-II, București, Editura Odeon, 1991;
5. Eliade, Mircea, *Proză fantastică*, Vol. I-V, ediție îngrijită de Eugen Simion, București, Editura Fundației Culturale Române, 1992;
6. Eliade, Mircea, *Proză fantastică*, volumul I, București, Editura Fundației Culturale Române, 1992;
7. Eliade, Mircea, *Proză fantastică*, volumul II, București, Editura Fundației Culturale, 1992;
8. Eliade, Mircea, *Domnișoara Christina*, București, Editura Minerva, 1996, prefață de Sorin Alexandrescu, în colecția *Biblioteca pentru toți*;
9. Eliade, Mircea, *Gaudeamus*, București, Editura Garamond, 1999;
10. Eliade, Mircea, *La țigănci*, București, Editura Cartex, 2000;
11. Eliade, Mircea, *Domnișoara Christina*, Editura Fundației Culturale, București, 2003;
12. Eliade, Mircea, *Huliganii*, București, Editura Humanitas, 2003;
13. Eliade, Mircea, *India. Biblioteca maharajahului. Șantier*, București, Editura Humanitas, 2003;
14. Eliade, Mircea, *Întoarcerea din Rai*, Editura Humanitas, București, 2003;
15. Eliade, Mircea, *Memorii 1907-1960*, ediție și cuvânt înainte de Mircea Handoca, București, Editura Humanitas, 2003;
16. Eliade, Mircea, *Noaptea de Sânziene*, Vol. I-II, București, Editura Humanitas, 2004;
17. Eliade, Mircea, *Jurnal portughez*, Vol. I-II, note și traduceri de Sorin Alexandrescu, Mihai Zamfir, Florin Țurcanu, București, Editura Humanitas, 2006;
18. Eliade, Mircea, *Jurnalul portughez și alte scrieri*, București, Editura Humanitas, 2006;

19. Eliade, Mircea, *Încercarea Labirintului. Convorbiri cu Claude-Henri Rocquet*, note și traducere de Doina Cornea, București, Editura Humanitas, 2007;
20. Eliade, Mircea, *Proză fantastică*, vol. I-II, Curtea de Argeș, Editura Tana, 2007;
21. Eliade, Mircea, *Isabel și apele diavolului*, București, Editura Humanitas, 2008;
22. Eliade, Mircea, *Romanul adolescentului miop*, București, Editura Litera, 2009;

B. OPERA ȘTIINȚIFICĂ ȘI ESEURILE

23. Eliade, Mircea, *Insula lui Euthanasius*, în *Drumul spre centru*, București, Editura Humanitas, 1943;
24. Eliade, Mircea, Ghicitor în pietre, în vol. *La țigănci și alte povestiri*, București, Editura pentru literatură, 1969;
25. Eliade, Mircea, *Aspecte ale mitului*, tr. de Paul Dinopol, București, Editura Univers, 1978;
26. Eliade, Mircea, *Fragmentarium*, Deva, Editura Destin, 1990;
27. Eliade, Mircea, *Cosmologie și alchimie babiloniană în Drumul spre centru*, București, Editura Univers, 1991;
28. Eliade, Mircea, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol. I-III, București, Editura Științifică, 1991;
29. Eliade, Mircea, *Memorii. Jurnale*, cuvânt înainte de Mircea Handoca, București, Editura Humanitas, 1991;
30. Eliade, Mircea, Meșterul Manole. *Studii de etnologie și mitologie*, ediție și note de Magda Ursache și Petru Ursache, Iași, Editura Junimea, 1992;
31. Eliade, Mircea, *Tratat de istorie a religiilor*, traducere de Mariana Noica, prefată de Georges Dumézil. București, Editura Humanitas, 1992;
32. Eliade, Mircea, *Istoria credințelor și a ideilor religioase. De la Guatama Buddha până la triumful creștinismului*, vol. II, traducere din franceză de Cezar Baltag, Chișinău, Editura Universitas, 1992;
33. Eliade, Mircea, *Într-o mănăstire din Himalaya*, București, Editura Mihai Pascal, 1993;
34. Eliade, Mircea, *Erotica mistică în Bengal- studii de indianistică-*, ediție îngrijită de Mircea Handoca, București, Editura Jurnalul literar, 1994;

35. Eliade, Mircea, *Imagini și Simboluri –Eseu despre simbolismul magico-religios*. Prefață de Georges Dumézil, București, Editura Humanitas, 1994;
36. Eliade, Mircea, *Nostalgia originilor. Istorie și semnificație în religie*, traducere de Cezar Baltag, București, Editura Humanitas, 1994;
37. Eliade, Mircea, *De la Zalmoxis la Genghis-Han*, București, Editura Humanitas, 1995;
38. Eliade, Mircea, *Mefistofel și Androgenul*, traducere de Alex Cuniță, București, Editura Humanitas, 1995;
39. Eliade, Mircea, *Memorii (1907-1960)*, București, Editura Humanitas, ed. a II-a;
40. Eliade, Mircea, V. *Tratat de istoria religiilor*, București, Editura Humanitas, 1995;
41. Eliade, Mircea, *Cum am găsit piatra filozofală. Scrieri din tinerețe, 1921-1925*, îngrijirea Ediției și note de Mircea Handoca, București, Editura Humanitas, 1996;
42. Eliade, Mircea, *Făurari și alchimiști*, tr. din fr. de Maria și Cezar Ivănescu, București, Editura Humanitas, 1996;
43. Eliade, Mircea, *Memorii (1907-1960)*, ediția a II-a, București, Editura Humanitas, 1997;
44. Eliade, Mircea, *Mituri, vise și mistere*, traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, București, Editura Univers Enciclopedic, 1998;
45. Eliade, Mircea, *Misterele și inițierea orientală. Scrieri de tinerețe 1926*, ediție și note de Mircea Handoca, București, Editura Humanitas, 1998;
46. Eliade, Mircea, *Mitul eternei reîntoarceri, arhetipuri și repetare*. Traducere de Maria Ivanescu și Cezar Ivanescu. București, Editura Univers Enciclopedic, 1999;
47. Eliade, Mircea, *Sacrul și profanul*, Ed. a II-a, București, Ed. Humanitas, 2000;
48. Eliade, Mircea, *Itinerariu spiritual. Scrieri din tinerețe, 1927*, ediție îngrijită și note de Mircea Handoca, București, Editura Humanitas, 2003;
49. Eliade, Mircea, *Mitul reintegrării*, Ed. Humanitas, București, 2003;
50. Eliade, Mircea, *Solilocvii*, București, Editura Humanitas, 2003;
51. Eliade, Mircea, *Traité d'histoire des religions*. Préface de Georges Dumézil. Paris, Editions Payot, 2004;
52. Eliade, Mircea, *Arta de a muri*, ediție îngrijită de Magda Ursache și Petru Ursache, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2006;
53. Eliade, Mircea, *Sacrul și profanul*, București, Editura Humanitas, 2007;
54. Eliade, Mircea, *Oceanografie*, București, Ediția a III-a, Editura Humanitas, București, 2008;

55. Eliade, Mircea, *Nașteri mistice*, traducere de Mihaela Grigore Paraschivescu, București, Editura Humanitas, 2013;

II. BIBLIOGRAFIE CRITICĂ ȘI TEORETICĂ SELECTIVĂ

A. OPERE CRITICE ȘI TEORETICE:

56. Al-George, Sergiu, *Arhaic și universal. India în conștiința românească*, București, Editura Universal Dalsi, 2000;
57. Bachelard, Gaston, *Apa și visele. Eseu despre imaginația materiei*, tr. de Irina Mavrodin, București, Ed. Univers, 1997;
58. Bachelard, Gaston, *Psihanaliza focului*, București, Editura Univers, 2003;
59. Bachelard, Gaston, *Poetica spațiului*, Pitești, Editura Paralela 45, 2005;
60. Barthes, Roland *Camera luminoasă-însemnări despre fotografie*, Cluj-Napoca, Editura Idea Design&Print, 2005;
61. Barthes, Roland, *Mitologii*, Iași, Institutul European, 1997;
62. Berechet, Lăcrămioara, *Literatura ca mit. Mitul ca literatură*, Constanța, Ex Ponto, 2009;
63. Buffiere, Félix, *Miturile lui Homer și gândirea greacă*, tr. și prefață de Gh. Ceașescu, București, Editura Univers, 1987;
64. Călinescu, George, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura Minerva, 1982;
65. Chevalier, Jean; Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, București, Editura Artemis, 1995, vol. I-III;
66. Comte-Sponville, André, Delumeau, Jean, Farge, Arlette, *Cea mai frumoasă istorie a fericirii*, ediția a II-a, București, Ed. Art, 2008;
67. Constantinescu, Pompiliu, *Scrieri*, vol. II, București, Editura pentru Literatură, 1976;
68. Culianu, Ioan Petru, *Călătorii în lumea de dincolo*, București, Editura Nemira, 1994;
69. Culianu, Ioan Petru, *Psihanodia*, , București, Editura Nemira, 1997;
70. Culianu, Ioan Petru, *Experiențe ale extazului. Extaz, ascensiune și povestire vizionară din elenism până în Evul Mediu*, tr. fr. de Dan Petrescu, București, Editura Nemira, 1998;
71. Culianu, Ioan Petru, *Studii românești. Vol I. Fantasmăle nihilismului. Secretul dr. Eliade*, ediția a II-a, Iași, Editura Polirom, 2006;

72. Dobrinescu, Marioara, *Despre fantastic în operele lui Mircea Eliade și nu numai*, Bacău Editura Rovimed Publishers, 2015;
73. Dubuisson, Daniel, *Mitologii ale secolului XX: Dumézil, Lévi-Strauss, Eliade*, traducere din limba franceza de Lucian Dinescu, Iasi, Editura Polirom, 2003, în colecția Plural M;
74. Dugneanu, Paul, *Forme literare între real și imaginar*, București, Editura Eminescu, 1993;
75. Durand, Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarului*, București, Editura Univers, 1977;
76. Durand, Gilbert, *Structurile antropologice ale imaginarului*, București, Editura Univers Enciclopedic, 1998;
77. Durand, Gilbert, *Figuri mitice și chipuri ale operei-de la mitocritică la mitanaliză*, București, Editura Nemira, 1998;
78. Durand, Gilbert, *Aventurile imaginii. Imaginația simbolică. Imaginarul*, colecția Totem, București, Editura Nemira, 1999;
79. Durand, Gilbert, *Introducere în mitodologie-Mituri și societăți*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2004;
80. Eco, Umberto, *Limitele interpretării*, tr. din it. de Ștefania Mincu, Constanța, Editura Pontica, 1996;
81. *Enciclopedie de filosofie și științe umane*, București, Editura All, 2004;
82. *Enciclopedia Universală Britannica*, București, Editura Litera, 2010;
83. Evola, Julius, *Tradiția hermetică. Simbolismul ei, doctrina și “Arta Regală”*, tr.din it. de Ioan Milea, București, Editura Humanitas, 1999;
84. Evseev, Ivan, *Dicționar de simboluri și arhetipuri culturale*, Timișoara, Editura Armacord, 1994;
85. Fukuyama, Francis, *Teoria Apocalipsei și sfârșiturile lumii*, București, Editura Meridiane, 1999;
86. Glodeanu, Gheorghe, *Noaptea de Sânziene. Biografia unei capodopere*, ediția a II-a, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2008;
87. Gusdorf, Georges, *Mit și metafizică. Introducere în filosofie*, Timișoara, Editura Amarcord, 1996;
88. Handoca, Mircea, cuvânt înainte la volumul lui Mircea Eliade *Romanul adolescentului miop*, București, Editura Minerva, 1989;

89. Jung, Carl Gustav, *În lumea arhetipurilor*, traducere din limba germană de Vasile Dem. Zamfirescu, București, Editura Jurnalul Litera, 1994;
90. Kernbach, Victor, *Dicționar de mitologie generală*, București, Editura Albatros, 2004;
91. Lăzărescu, George, *Dicționar mitologic*, București, Editura Niculescu, 2008;
92. Lovinescu, Vasile, *Mitul sfâșiat*, Iași, Institutul European, 1993;
93. Mamulea, Mona, *Dialectica închiderii și deschiderii în cultura română modernă*, București, Ed. Academiei Române, 2007;
94. Marino, Adrian, *Hermeneutica ideii de literatură*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1987;
95. Micu, Dumitru, *Introducere la Maitreyi. Nuntă în cer*, București, Editura pentru Literatură, 1969;
96. Müller, Max, *Nouvelles Études de Mythologie*, trad. Job Alcan, *Mythologie comparée*, édition établie, présentée et annotée par P. BRUNEL, Paris, R. Laffont, 2002 ;
97. Oișteanu, Andrei, *Narcotice în cultura română. Istorie, religie și literatură*, ediția a II-a, Iași, Polirom, 2011;
98. Oișteanu, Andrei, *Grădina de dincolo-Zoosophia. Comentarii mitologice*, ediția a II-a, Iași, Polirom, colecția Plural, 2012;
99. Oișteanu, Andrei, *Ordine și haos. Mit și magie în cultura tradițională românească*, Iași, Polirom, colecția Plural, 2013;
100. Pareyson, Luigi, *Ontologia libertății- Răul și suferința*, tr. de Ștefania Mincu, Constanța, Editura Pontica, 2005;
101. Ricoeur, Paul, *Despre interpretare. Eseu asupra lui Freud*, București, Editura Trei, 1998;
102. Ruști, Doina, *Dicționar de simboluri din opera lui Mircea Eliade*, ediția a treia, revăzută și adăugită, București, Editura Tritonic, 2005;
103. Sfântul Augustin, *Despre iubirea absolută- comentariu la Prima Epistolă a lui Ioan*, Ediție bilingvă, tr. de Roxana Matei, Ed. îngrijită de Cristian Bădiliță, Iași, Editura Polirom, 2003;
104. *Sfânta Scriptură*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2005;
105. Simion, Eugen, *Timpul trăirii. Timpul mărturisirii. Jurnal parizian*, București, Editura Cartea Românească, 1977;
106. Stevens, Anthony, *Jung*, traducere de Oana Vlad, București, Editura Humanitas, 2011;
107. Wunenburger, Jean-Jacques, *Filozofia imaginilor*, tr. de Muguraș Constantinescu, postfață de Sorin Alexandrescu, Iași, Editura Polirom, 2004;

B. PUBLICISTICĂ:

108. Eliade, Mircea, *Cultul mătrăgunei în România*, în „Zalmoxis”, revistă de studii religioase, vol. I-III (1938-1942), publicată sub direcția lui Mircea Eliade. Editie îngrijită, studiu introductiv, note și addenda de Eugen Ciurtin; traducere de Eugen Ciurtin, Mihaela Timus și Andrei Timotin, Iași, Editura Polirom, 2000;
109. Handoca, Mircea, *Către Mircea Eliade*, în „România literară”, 2006, nr. 31, p. 17;
110. Iorgulescu, Mircea, *Viața lui Mircea Eliade*, în „22” din 6-12 ianuarie 2004, nr. 722;
111. Mitchievici, Angelo, *Siropuri, pomezi și alifii* în revista „România literară”, anul XLV, nr. 42, 18-24 octombrie 2013.
112. Răsuceanu, Andreea, *Pe Strada Mântuleasa la nr. 138*, în „România literară” 2010, nr.33, pp. 10-11;
113. Ursache, Petru, *Prototipuri folclorice în romanul „Șarpele”*, în revista „Convorbiri literare”, nr. 3, martie 2014, pp. 14-17.
114. Vrânceanu, Nicolae, Petre, *Animalul totemic în romanul Șarpele de Mircea Eliade și Lostrița de Vasile Voiculescu*, revista „Ramuri”, nr. 220, august 2007, p. 19.

III. BIBLIOGRAFIA EXEGEZEI ELIADIENE:

A. MONOGRAFII:

115. Barbăneagră, Paul, *Mircea Eliade și redescoperirea sacrului*, traducere de Mihaela Cristea și Marcel Tolcea, Iași, Editura Polirom, 2000;
116. Bădiliță, Cristian, *Eliadiana*, Iași, Editura Polirom, Colecția Plural, 1997;
117. Băicuș, Iulian, *Mircea Eliade-literator și mitodolog-În căutarea centrului pierdut*, București, Editura Universității, 2009;
118. Berechet, Lăcrămioara, *Ficțiunea inițiatică la Mircea Eliade*, Constanța, Editura Pontica, 2003;
119. Culianu, Ioan Petru, *Secretul doctorului Eliade*, București, Editura Nemira, 2001;

120. Culianu, Ioan Petru, *Mircea Eliade*, Ediție revăzută și augmentată, traducere de Florin Chirițescu și Dan Petrescu, cu o scrisoare de la Mircea Eliade și o postfață de Sorin Antohi, București, Editura Nemira, 1995 ;
121. Douglas, Allen, *Mit și religie la Mircea Eliade*, Cluj-Napoca, Editura Casa cărții de știință;
122. Fînaru, Sabina, *Eliade prin Eliade*, ediția a doua, București, Editura Univers, 2003, în Colecția *Studii românești*;
123. Glodeanu, Gheorghe, *Fantasticul în proza lui Mircea Eliade*, Baia Mare, Editura Gutinul, 1993;
124. Glodeanu, Gheorghe, *Coordonate ale imaginarului în opera lui Mircea Eliade*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2006;
125. Glodeanu, Gheorghe, *Coordonate ale imaginarului în opera lui Mircea Eliade*, Iași, Editura Tipo Moldova, 2009;
126. Handoca, Mircea, *Mircea Eliade*, București, Editura Minerva, 1992;
127. Handoca, Mircea, *Viața lui Mircea Eliade*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002;
128. Idel, Moshe, *Mircea Eliade. De la magie la mit*, traducere de Maria-Magdalena Anghelescu Iași, Polirom, 2014;
129. Ichim, Ofelia, *Pădurea interzisă*; vol. III: *Mit și autenticitate în romanele lui Mircea Eliade*, Iași, Editura Alfa, 2001;
130. Marino, Adrian, *Hermeneutica lui Mircea Eliade*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1980;
131. Răsuceanu, Andreea, *Bucureștiul lui Mircea Eliade, Elemente de geografie literară*, colecția Academica, București, editura Humanitas, 2013;
132. Reschika, Richard, *Introducere în opera lui Mircea Eliade*. Traducere de Viorica Niscov, București, Editura Saeculum I.O., 2000;
133. Scarlat, Cristina, *Once again-Mircea Eliade*, Iași, Editura Lumen, 2011;
134. Simion, Eugen, *Mircea Eliade – un spirit al amplitudinii*, București, Editura Demiurg, 1995;
135. Simion, Eugen, *Mircea Eliade. Nodurile și semnele prozei*, Iași, Editura Junimea,
136. Tofan, Sergiu, *Mircea Eliade. Destinul unei profeții*, Galați, Editura Alter Ego Cristian si Algorithm, 1996, în colecția Terra;
137. Țurcanu, Florin, *Mircea Eliade. Prizonierul istoriei*, prefață de Zoe Petre, traducere de Monica Anghel și Dragoș Dodu , București, Editura Humanitas, 2005;

138. Țutea, Petre, *Mircea Eliade*, Ediție îngrijită de Ioan Moldovan, Oradea, Biblioteca Familia, 1992;
139. Ungureanu, Cornel, *Mircea Eliade și literatura exilului*, București, Editura Viitorul Românesc, 1995;
140. Ursache, Petru, *Camera Sambô. Introducere în opera lui Mircea Eliade*, ediția a doua, revăzută, Iași, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, 1999;

B. TEZE DE DOCTORAT:

141. Batto, Iosefina, *Simbolismul solstițiului de vară-Lecturi comparative*, Cluj-Napoca, 2011, nepublicată, accesată în 10.08.2015;
142. Cioc, Rucsandra, *Istorie și destin în proza lui Mircea Eliade*, București, nepublicată, accesată 3.12.2015;
143. Coturbaș, Elena, Lioara, *Proza lui Mircea Eliade sub teroarea istoriei*, Oradea, 2009, nepublicată, accesată 12.01.2016;
144. Cozma, Casiana-Mirela, *Aspecte ale imaginarului în opera lui Mircea Eliade*, Sibiu, 2011, nepublicată, accesată 11.07.2016;
145. Fomin, Ana-Maria, *Mircea Eliade. Paradigma unui nou umanism*, Suceava, 2013, nepublicată, accesată 12.05.2015;
146. Gligor, Mihaela: *Mircea Eliade. Anii tulburi: 1932-1938*. Editura EuroPress Group, 2007. ISBN: 978-973-1727-17-2;
147. Mustatea, Adrian, *Ludicul și fantasticul în opera lui Mircea Eliade*, Alba Iulia, 2010, nepublicată, accesată 11.01.2016.

C.PREFEȚE, POSTFEȚE, STUDII ȘI ARTICOLE:

148. Alexandrescu, Sorin, *Dialectica fantasticului*, studiu introductiv publicat în prefața volumului Mircea Eliade, *La țigănci și alte povestiri*, București, Editura pentru literatură, 1969;
149. Alexandrescu, Sorin, Prefață la Mircea Eliade, *Domnișoara Christina*, ed.cit, p. XIII;
150. Alexe, Maria, *Arhitectura Bucureștiului. Aspecte identitare în proza lui Mircea Eliade*, Annales Universitatis Apulensis, Series Philologica, tom 1, Alba Iulia, 2007;

151. Dugneanu, Paul, *Pour une esquisse typologique du fantastique*, V, Revue roumaine, XXXVII année, 2-3, 1983;
152. Grăniceru, Mirela, *Studii de literatură și critică literară*, coordonator Paul Dugneanu, *Ocurențe mitice și simbolice în proza lui Mircea Eliade*, București, Editura Universitară, 2013, ISBN 978605918955;
153. Grăniceru, Mirela, *Identitate și alteritate în discursul literar românesc*, în revista de cultură și educație *Actori pe scena educației*, nr. 58-septembrie-decembrie 2014, Pitești, Editura Ars Libri, ISSN 1842-659X;
154. Grăniceru, Mirela, *Hermeneutica spațiului labirintic în proza lui Mircea Eliade*, în revista de cultură și educație *Actori pe scena educației*, nr. 58-septembrie-decembrie 2014, Pitești, Editura Ars Libri, ISSN 1842-659X;
155. Grăniceru, Mirela, *Actualizări ale erosului în romanele lui Mircea Eliade*, în revista editată de Fundația Națională pentru Știință și Artă, *Caiete Critice*, director Eugen Simion, nr. 10 (336)/2015, ISSN 1220-6350;
156. Ionescu, Mariana, postfață la volumul I.Al.Brătescu-Voinești, *Întuneric și lumină*, București, Editura Minerva, 1987;
157. Leizeriuc, Anca Narcisa, *Re-cunoașterea sacrului la Mircea Eliade și noutatea fantasticului mitologic*, în vol. *Text și discurs*, nr. III, Iași, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza, 2010;
158. Lovinescu, Monica, *Ghicitor în pietre*, în *Ființa românească*, nr. 2/1964;
159. Mitchievici, Angelo, *Ieșirea din timp: încercările labirintului. Scurtă introducere în tehnica inefabilului*, prefață la vol. *Noaptea de Sânziene* de Mircea Eliade, București, Editura Litera Internațional, 2013;
160. Simion, Eugen, în postfața romanului *Noaptea de Sânziene*, București, Editura Univers Enciclopedic, 1998;